

WIE LUISTERT GAAT ZIEN

Deze dagen tussen kerstmis en Nieuwjaar vormen een wonderlijke tussentijd. Ook al regent het goede wensen voor het nieuwe jaar en worden de voorbereidingen voor oudejaarsavond getroffen, er is misschien ook wel een beetje tijd om stil te staan en om te kijken naar het afgelopen jaar. Is er iets gebeurd dat me heeft geraakt en mijn leven heeft veranderd? Een ontdekking, een val, het verlies van een dierbare, een ziekte, een tegenslag; of een nieuwe baan, een nieuwe liefde, een andere woning. Er zijn veel grote en kleine gebeurtenissen die een verandering in werking kunnen zetten. Soms ongemerkt. Het kan ook zijn dat je ontdekt, al terugkijkende, dat er weinig is veranderd. Het leven liep zoals het liep. Een vertrouwd en bekend ritme. Eigenlijk weinig nieuws onder de zon. Natuurlijk waren de files weer langer dan vorig jaar en zetten de boeren de zaak flink op stelten; komen er steeds meer toeristen naar onze mooie stad en begint de klimaatverandering zorgelijk te worden, maar ondertussen leven we ons leventje zoals het gaat en is er weinig om je echt zorgen over te maken. Het gaat redelijk op de automatische piloot, geen veranderingen of verrassingen. Zou je dit een soort slaapwandelen kunnen noemen? Gevangen in denkraampjes en doepatronen en daardoor het contact met ons ware zelf verloren?

Er zijn ook mensen die goede voornemens maken. Ingesleten gewoontes een beetje veranderen om daardoor gezonder, slanker en beweeglijker te worden; of om dichterbij huis en bij je zelf te komen en niet langer de halve wereld rond vliegen en de hele dag druk, druk, druk in de weer met werk, vertier en smartphone. Meer hier en nu, dan verder en later. Meer zijn en innerlijk, dan hebben en buitenkant. Goede voornemens die helaas op de derde maandag van januari, blauwe maandag, alweer omvallen en vergeten raken. Het is niet zo eenvoudig om een gedragsverandering te bewerken en de moed en motivatie daartoe in je zelf aan te boren. Het bekende en vertrouwde wint het van het onbekende en nieuwe. We zitten vaster dan we denken. Tussen idealen, weten wat goed en heilzaam voor ons is en de praktijk, ons doen en laten, zit een gat zonder brug, zo lijkt het.

Er staat een nieuw jaar op aanbreken, nieuwe levenstijd wordt ons gegeven, maar wij wandelen als blinden naar binnen hopen dat alles bij het oude en vertrouwde blijft. Wij leven in de verleden tijd en durven het nieuwe van de toekomstige tijd niet aan, zo lijkt het. Zoals we het deden is het toch goed. Waarom veranderen? Laten we het zo houden. Liever vroeger dan het nieuwe nu. Het lijkt alsof er twee levenshoudingen zijn in het omgaan met de tijd. Je hebt bezitters van de tijd en je hebt ontvangers van de tijd. De tijd is van jou en je doet er mee wat jij wilt. Of je krijgt de tijd. De tijd is een geschenk dat je gegeven wordt en jij gaat dankbaar en liefdevol met deze waardevolle levenstijd om. Want het is toch eigenlijk een wonder dat je er vandaag bent en ademt! Wetend hoe kwetsbaar en breekbaar en bijna niets een mens is en ook nog deel van een wereld die zowel levengedevend als levensgevaarlijk is. Bezitten of ontvangen, hebben of zijn. De bron van dit verschil heeft alles te maken met de kunst van verwonderen. Belangeloos en open kijken en luisteren naar de werkelijkheid waar de mens deel van uitmaakt en antwoord geven op de vraag die klinkt uit de werkelijkheid. Verwonderen heeft te maken met uitzien naar de bevrijdende aanwezigheid en werking in alles en ieder die leeft en beweegt. Er stroomt in ons en in de werkelijkheid een verborgen bron die je het geheim, het mysterie, van het Leven zelf kan noemen, een vreemde Ander, die wij God noemen of Jezus Messias. De naam Jezus betekent "Hij bevrijdt".

Deze God uit Israël is zo totaal anders dan de gangbare God die we in onze jeugd en lang daarna leerden kennen. De almachtige patriarchale witte man-god. Een god van wet en orde, van mannenmacht en van het verleden. Terecht geloven velen niet meer in deze afgod. Dat verhaal is uit. Maar hebben we al een nieuw verhaal gevonden dat ons samenleven zin en betekenis geeft? Verhalen die richting geven en het hier en nu verhelderen en toekomst openen. Zulke verhalen heten in de joodse traditie Thora (wegwijzing) in onze traditie slecht vertaald met het woord 'wet'. Maar hoe het ook zij, de vraag die mij bezighoudt is deze: kan een oud voorbij jaar nieuw worden? Kan een mens wakker worden? Kan een mens uit de slaap en de verdoving van de oude vertrouwde wereld (de god van deze wereld heet: neoliberale groei en markt- economie. Een god die alle verhoudingen tussen mensen verstoort en klimaat verwoest) ontwaken en de klopp op de deur horen en open doen voor de boodschapper van een nieuwe samenleving waarin vrede en liefde koning zijn en elkaar kussen?

Lucas vertelt ons vandaag een verhaal over wakker worden. Het gaat over een ontmoeting in de tempel van Jeruzalem die de ogen van Simeon en Hanna en van Maria en Jozef opent voor het begin van een nieuwe toekomst." Het is al begonnen, zie je het niet?" roept de profeet Jesaja. Dit 40 dagen jonge kind dat Simeon vol verwondering in zijn handen draagt is het begin van een revolutie. Het Koninkrijk begint aan te breken. In het verborgene en onopvallend. In een klein kind dat vol verwondering de mensen aankijkt en met een glimlach het mooiste in mensen tevoorschijn haalt. Vrede en licht beginnen te stralen voor allen. Twee oude mensen scharrelen in de tempel rond, dat huis waar de Naam van die bijzondere en bevrijdende God misschien woont, want het is de tweede tempel. De oorspronkelijke tempel is verwoest en deze zal binnenkort door de Romeinen verwoest worden en tot op vandaag is er slechts de Klaagmuur. Maar het hart, de ziel, van deze tempel is een lege ruimte waarin de Naam 'Wees-er' uitgeroepen wordt. Wie de Naam roept wordt zelf geroepen en kan de ervaring opdoen: ik mag er zijn. Het hart van een mens wordt een innerlijke tempel waarin de ontmoeting en het gesprek met de Komende kan gebeuren. Durven wij dat nog om de stilte en de leegte op te zoeken en afdalen in onszelf en luisteren naar de gevoelens die ons brengen bij onze ziel en onze verlangens naar verbinding en levenswijsheid. Bij het verhaal dat God met ons wil schrijven en vertellen. Het bijzondere van deze twee oude mensen is dat ze uitzien naar de bevrijding van Jeruzalem, naar de komst van de Messias van de Levende. Hoe vroom en toegewijd, hoe wijs en recht doend aan alles en iedereen, ze ook zijn. Er is een open plek in hun ziel, in hun innerlijk, want ze staan op de uitkijk in het hier en nu. Oude mensen met een jonge ziel die in het hier en nu uitzien naar signalen en tekenen van de komende Messias, een licht voor alle mensen.

De Levende woont in en tussen mensen als een levenwekkende inspiratiebron die mensen tot kinderen van God maakt en ons allen tot zussen en broers van elkaar. God als een bron van vrijheid, gelijkheid en zusterschap ver voor de Franse revolutie en tegelijk elke dag nieuw. Dat is het goede nieuws op de drempel van een nieuw levensjaar.

Wordt wakker!

André Wesche

We lezen: Lucas 2:21-40

André Wesche is te bereiken via 'It@dominicusamsterdam.nl' (tav André Wesche)